

ALBERT GARRIDO LLORT, secretari general de la Fundació Consell de la Informació de Catalunya,

CERTIFICA: Que en relació a l'expedient núm. 7/2015 els membres del Consell de la Informació de Catalunya en reunió plenària de data 17 de desembre de 2015 (CIC) van adoptar per unanimitat el següent acord, segons la documentació de l'expedient:

Expedient número 7/2015

ASSUMPTE: Escrit de queixa de L.A motivada per tres aspectes: per una informació apareguda a "El Periódico de Catalunya" sobre el tracte donat a una parella de dones lesbianes en una cafeteria i recollida per altres mitjans; per la informació fotogràfica posterior apareguda a El País (edició Catalunya) respecte d'una acció de suport al col·lectiu LGTB derivada dels fets anteriors, i per últim, referent a unes informacions relatives al local afectat per aquests fets sobre conflictes legals anteriors efectuades per l'Independent de Gràcia .

ANTECEDENTES

S'analitzaran per separat les tres qüestions:

A) La primera informació

El Consell de la Informació de Catalunya va rebre una queixa en línia, amb data 8 d'abril de 2015, argumentant la violació del Codi Deontològic per part, principalment, d'una informació apareguda a "El Periódico de Catalunya", el 13 de març del 2015 (encara que recollida també per altres mitjans de comunicació que es van fer ressò de la notícia). La queixa estava presentada per la Sra. L. A., vinculada als propietaris de la cafeteria.

En essència el Periódico exposava que una parella de dones va ser reconvenida i convidada a abandonar el Store Cafè, situat a la travessera de Dalt, a Barcelona, per un comportament que els amos del local van considerar amb connotacions homosexuals poc apropiades en públic. Segons aquesta publicació, les dones van informar a l'Observatori Contra l'Homofòbia (OCH), que ha presentat una denúncia oficial davant el Departament de Benestar Social i davant la regidoria del districte de Gràcia (aquesta denúncia se situa al marge del cas davant el CIC però és rellevant assenyalar-la com l'origen dels fets col·laterals de la denúncia primigènia).

Segons explica el mateix mitjà de comunicació en la referida notícia, l'Observatori esmentat exposa que *"l'empleat els va retreure que*

s'estiguessin besant en públic, adduint que era "inapropiat" fer-ho en un cafè i a aquestes hores. El responsable del bar va tractar de justificar el seu rebuig explicant que havia rebut queixes d'altres clients per presenciar aquestes mostres d'afecte i que últimament ja s'estaven ressentint els ingressos del negoci, sempre segons la versió de les denunciants ". També consta en el mateix article la versió de la propietària de la cafeteria, en els següents termes "La propietària de la cafeteria va desmentir la versió de les denunciants i va sostenir que les dones, clients habituals, es van sotmetre a" tocaments als genitals "en un sofà i davant la presència d'altres clients, que es van queixar. La propietària va sostenir que l'encarregat del local els va sol·licitar que pareessin, sense que elles fessin cas, i que no se'ls va fer fora del establiment, tot i que elles van reaccionar de manera irada ".

Aquestes informacions van ser també reproduïdes, gairebé sempre textualment, en altres mitjans de comunicació: El plural , Càscara amarga, Menéame, Barcelona Més i L'Independent de Gràcia.

La sra. L.A. considera que la informació vulnera especialment el dret a la bona reputació del seu establiment, perquè se li pretén identificar com a lloc on es practiquen conductes discriminatòries per raó d'orientació sexual, al mateix temps que el seu dret a la protecció de dades, en ser identificat l'establiment en forma concreta, de manera que això pot repercutir desfavorablement en els objectius mercantils del seu negoci.

Després de conèixer públicament els esdeveniments, Lesbocat i el Front d'Alliberament Gai de Catalunya (FAGC) van convocar una protesta davant la cafeteria.

B) La fotografia de la protesta

En ocasió de la protesta abans esmentada, el diari "El País" (edició de Catalunya), que es fa ressò de la mateixa, publica una fotografia de dues dones que s'estan besant dins de l'establiment assenyalat.

La Sra. L.A., vinculada als propietaris de la cafeteria, torna a exposar la seva queixa davant el CIC per la publicació d'aquesta foto.

C) Les informacions sobre conflictes legals anteriors del Store Cafè.

En fer-se ressò del problema al Store Cafè amb la parella de lesbianes, la sra. L.A. també es va queixar davant el CIC per que L'Independent de Gràcia distorsionava la informació remetent-se a conflictes legals anteriors en els quals Store Cafè havia estat involucrat. La Sra. L. A. considera en el seu escrit de queixa que aquest diari no respecta la presumpció d'innocència, que això origina una mala imatge de l'establiment, amb

minva del seu prestigi i que tampoc es respecta la protecció de les dades personals.

AL.LEGACIONS

El CIC, en rebre les queixes, va donar trasllat als diaris afectats.

En relació amb la primera informació només es va rebre resposta de "El Periódico de Catalunya". En la seva resposta, El Periódico addueix, amb data 29 d'abril de 2015, resumint, el següent: *Que la informació proporcionada distingeix clarament entre els fets i les opinions de cadascuna de les parts, i això en extensions similars i que les informacions sobre les actuacions denunciades davant l'Observatori contra l'homofòbia sempre són qualificades com a presumptes, respectant degudament la presumpció d'innocència.*

No es van efectuar al·legacions per part d "'El País" (edició Catalunya) sobre la fotografia esmentada.

L'Independent de Gràcia, per la seva banda, amb data 30 d'abril de 2015, efectua les corresponents al·legacions, afirmant que tot el que publica respon a la realitat i es remet a informacions anteriorment publicades, algunes en portada i amb gran relleu en dit mitjà, que no van ser objecte de controvèrsia.

DISPOSICIONS DEONTOLÒGIQUES APLICABLES AL CAS

Número 1: Observar sempre una clara distinció entre els fets i opinions o interpretacions, evitant tota confusió o distorsió deliberada d'ambdues coses, així com la difusió de conjectures i rumors, com si es tractés de fets.

Número 2: Difondre únicament informacions fonamentades, evitant en tot cas afirmacions o dades imprecises i sense base suficient que puguin lesionar o menysprear la dignitat de les persones i provocar dany o descrèdit injustificat a institucions i entitats públiques i privades, així com la utilització d'expressions o qualificatius injuriosos.

Número 4: Utilitzar mètodes dignes per a obtenir informació o imatges, sense recórrer a procediments il·lícits.

Número 9: Respectar el dret de les persones a la seva pròpia intimitat i imatge, especialment en casos o esdeveniments que generin situacions d'aflicció o dolor, evitant la intromissió gratuïta i les especulacions innecessàries sobre els seus sentiments i circumstàncies, especialment quan les persones afectades ho explicitin .

Número 10: Observar escrupolosament el principi de presumpció d'innocència en les informacions i opinions relatives a causes o procediments penals en curs.

Número 12: Actuar amb especial responsabilitat i rigor en el cas d'informacions o opinions amb continguts que puguin suscitar discriminacions per raons de sexe, raça, creença o extracció social i cultural, així com incitar a l'ús de la violència, evitant expressions o testimonis vexatoris o lesius per a la condició personal dels individus i la seva integritat física o moral.

PONÈNCIA

1. DISPOSICIONS LEGALS I JURISPRUDÈNCIA APLICABLES A la INTERPRETACIÓ DEL CAS

De la queixa es desprèn que la seva autora considera vulnerades certes disposicions legals i, encara que el text de referència del CIC és el Codi Deontològic de la professió periodística a Catalunya, s'assenyala, com a més rellevant, la legislació i jurisprudència següent:

L'art. 14 de la Constitució espanyola, quan prohibeix tota discriminació per raó de sexe, o qualsevol altra condició o circumstància personal o social.

L'article 18, en els apartats 1 i 4, de la Constitució espanyola, relatius al dret a l'honor, la intimitat i la pròpia imatge, així com a la protecció de les dades personals.

L'article 18, en l'apartat 2, de la Constitució espanyola, que declara la inviolabilitat del domicili.

L'article 20, apartat d), de la Constitució espanyola, reconeixent el dret a comunicar o rebre lliurement informació veraç per qualsevol mitjà de difusió.

L'article 24. 2 de la Constitució espanyola, quan reconeix el dret a la presumpció d'innocència.

Llei Orgànica 1/1982, de 5 de maig, sobre protecció civil del dret a l'honor, a la intimitat personal i familiar i a la pròpia imatge (BOE 14 maig 1982, versió consolidada el 23 de juny de 2010).

Llei Orgànica 15/1999, de 13 de desembre, de protecció de dades de caràcter personal (BOE 14 desembre 1999, versió consolidada el 5 de març de 2011).

El dret a la no discriminació per raó de sexe comprèn també la protecció davant tota discriminació per raó d'orientació sexual des de l'entrada en vigor de la Carta de Drets Fonamentals de la Unió Europea, que així ho reconeix en el seu art. 21 (per totes, STC 98/2014, així com nombrosa jurisprudència del Tribunal Suprem).

La jurisprudència del Tribunal Constitucional tendeix a atorgar una posició preferent a la llibertat d'informació enfront d'altres drets quan els fets publicats poden ser considerats com de rellevància pública (STC 105/1983, STC 107/1988), sempre que la informació sigui veraç (STC 105/1990 o STC 240/1992). A més, si la informació periodística té rellevància pública i compleix amb el requisit de la veracitat des de la perspectiva del «reportatge neutral" elaborada pel Tribunal Constitucional, en contrastar les fonts d'informació i la seva correlació amb el publicat ha de prevaler en aquest cas el dret a la informació sobre el dret a l'honor (STC 158/2003).

D'altra banda, sobre el dret a la pròpia imatge, que inclou la imatge fotografiada, cal que la persona objecte de la mateixa hagi prestat el consentiment explícit per a la seva presa i, també, per la seva difusió. Malgrat això, el Tribunal Constitucional considera que el dret a la pròpia imatge cedeix davant altres béns constitucionals, especialment «quan la pròpia --i prèvia-- conducta del titular o les circumstàncies en què es trobi immers justifiquin el descens de les barreres de reserva perquè prevalgui l'interès aliè o el públic que puguin col·lisionar amb aquell »(STC 99/1994).

Quan el conflicte comporta a més una informació que pugui ser considerada com a dada personal, mancant disposició legal al respecte, es tindrà en compte, per realitzar la ponderació de drets, l'Informe 0624/2009 de l'Agència Espanyola de Protecció de Dades, considerant que si bé d'una banda, l'art. 6 de la LOPD exigeix el consentiment inequívoc de l'afectat excepte si la llei disposa una altra cosa, tal consentiment no seria necessari en el cas que la dada contingut en la informació ja fos de caràcter públic.

La inviolabilitat del domicili, reconeguda per la Constitució espanyola en l'art. 18.2, inclou també, en connexió amb l'art. 8 del Conveni Europeu de Drets Humans, el dret al "respecte" del domicili, on el consentiment del titular és indispensable excepte en els casos previstos legalment. Tant el Tribunal Constitucional (entre les últimes, la STC 54/2015), com el Tribunal Europeu de Drets Humans (des de els casos *Sovtransavto Holding c. Ucraïna* i *Hutten-Czapska c. Polònia*) inclouen les persones jurídiques com a titulars d'aquest dret i reconeixen que, a més a més, la inviolabilitat del domicili protegeix contra qualsevol intromissió il·legítima o no consentida, ja sigui feta per poders públics o per particulars. Des de la STC 22/1984, s'inclou com a violació del domicili la que es realitzada mitjançant aparells visuals o auditiu.

Respecte de la presumpció d'innocència, encara que tal institució jurídica cobra tota la seva aplicació en el curs d'un procés, també ha de ser respectada en el marc del dret a la informació, per la seva connexió amb

el principi de veracitat (STC 1032/2009). En aquest cas, la presumpció d'innocència opera de tal manera que la culpabilitat ha de quedar plenament provada, el que és tant com dir exposada o mostrada, operant com un control extern de la raonabilitat que uneix les proves i el relat de fets (STC 245/2007).

2.- ARGUMENTACIÓ EN EL CAS CONCRET

1.- Sobre els drets afectats per la queixa:

A) Respecte de la primera informació: És evident que la informació subministrada per "El Periódico de Catalunya" incideix directament en el dret a la informació veraç del mitjà de comunicació, en col·lisió amb el dret a l'honor i a la protecció de les dades de l'autora de la queixa. En relació amb el primer, tenint en compte el text concret de les informacions abocades en el mitjà de comunicació, que exposa contrastadament les versions de totes les parts implicades, no sembla que pugui pensar-se que es vulnera l'honor o intimitat de l'establiment i / o la seva propietària o empleats, atès que tot això s'explica amb dades objectives i tenint, a més, en compte, explícitament, el que s'afirma per l'Observatori contra l'Homofòbia. El reportatge no entra en esbrinar si els fets denunciats i els que van precedir a la denúncia van tenir o no lloc, sinó que, en la línia del que es denomina "reportatge neutral" es limita a explicar el que va passar atorgant així mateix la paraula a tots els implicats en ells. Sent així, la informació resulta veraç i no lesiona l'honor de l'establiment afectat per la informació ni el de les persones que treballen en el mateix, sense que s'hagin vulnerat els principis del Codi Deontològic aplicables al cas.

La resta de mitjans de comunicació que es van fer ressò de l'assumpte, reproduïen l'informació per El Periódico, per la qual cosa, encara a falta de les seves al·legacions, es pot arribar a les mateixes conclusions.

B) La fotografia va ser presa i reproduïda sense el consentiment de la titular de la empresa, en el marc de la "besada" col·lectiva convocada per Lesbocat i el Front d'Alliberament Gai de Catalunya (FAGC) per protestar per la presumpta actitud homofòbica dels responsables i els treballadors de la cafeteria Store Cafè, de manera que els que van participar-hi ho van fer perquè la seva actuació tingués repercussió pública, acusant d'homofòbia al responsable i el personal de la cafeteria. La propietària del local on va ser presa la fotografia no havia donat el seu consentiment ni per a la realització de les fotografies o filmacions ni per a la posterior difusió. A més a més el context que l'envolta sembla voler donar a entendre que el local està protegint actituds homofòbiques i discriminatòries. Pel que es pot considerar que s'ha vulnerat el principi 4 del Codi Deontològic.

C) Respecte de la presumpció d'innocència, atès que L'Independent de Gràcia realitza les informacions relatives a casos judicials en què l'establiment Store Cafè havia estat implicat tenint en compte les informacions que prèviament havien estat publicades sobre aquests casos, la veracitat de les informacions i el control extern preexistent indueixen a considerar que aquest dret constitucional, que també es troba en el principi 10 del Codi Deontològic, no ha estat vulnerat .

D) En relació a la conducta discriminatòria constitucionalment prohibida , que també recrimina el principi 12 del Codi Deontològic, no és objecte de controvèrsia principal en la queixa presentada davant el CIC. A més a més, en el decurs de la tramitació de la denúncia presentada davant l'Observatori contra l' Homofòbia i la seva posterior trasllat al Departament de Benestar Social de la Generalitat, aquest Observatori ha retirat la denuncia considerant que resulta factible que els fets adduïts per la parella de dones lesbianes es desviï de la veritat i que les seves afirmacions no es corresponguin amb la realitat. Totes aquestes informacions han tingut el seu reflex en els mitjans de comunicació. Conseqüentment, no procedeix entrar en fons de l'assumpte, si bé es constata que els mitjans han seguit l'evolució de la tramitació del cas i que, per tant, si bé en un principi podria pensar-se que les informacions constituïrien una violació del Codi Deontològic, la conducta de l'Observatori contra l'Homofòbia retirant la denúncia i les informacions al respecte que s'evidencien en els mitjans de comunicació, condueixen a considerar que aquesta violació no s'ha produït.

Per tot el que s'acaba d'exposar, el Ple del CIC adopta el següent:

A C O R D

Tenint en compte el que disposen els principis del Codi Deontològic, interpretats d'acord amb la legislació vigent i a la jurisprudència del Tribunal Constitucional, es conclou que la informació primera publicada per El Periódico de Catalunya i altres mitjans de comunicació, sobre el tracte donat a una parella de dones lesbianes en l'establiment Store Cafè no vulnera dit Codi, per ser informacions que versen sobre fets contrastats i que inclouen l'opinió de les diverses parts afectades.

D'altra banda, en relació amb la publicació d'una fotografia a El País (edició de Catalunya) sense el consentiment del titular de l'establiment, ni per a prendre-la ni per difondre-la, vulnera el Principi 4 del Codi Deontològic.

Respecte de la presumpció d'innocència en les informacions proporcionades per l'Independent de Gràcia, al estar les informacions basades en fets anteriorment publicats i contrastats, tampoc apreciem vulneració de cap principi deontològic.

Finalment, respecte de si les informacions podrien constituir una violació del Principi 12 del Codi Deontològic, podem concloure que el fet que l'Observatori contra l'Homofòbia retirés la denúncia en el decurs de les indagacions per considerar que podria ser que les informacions proporcionades per les dues persones lesbianes podrien no correspondre amb la realitat dels fets, a més a més de les informacions al respecte que han aparegut en els mitjans de comunicació, indiquen que tal violació no s'ha produït.

I per que així consti s'estén la present certificació, amb el vistiplau del president, a Barcelona en data 18 de desembre de 2015. Certifico.

Vist i plau
Roger Jiménez
President

Albert Garrido
Secretari General